

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Helms, Johannes
Titel Title:	<u>Et ungt Menneske : Lystspil i rimede Vers i en Akt :</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	1878 Det Kongelige Teaters Sufflørarkiv nr. 794
Fysiske størrelse Physical extent:	1 bind, 127 sider.

DK

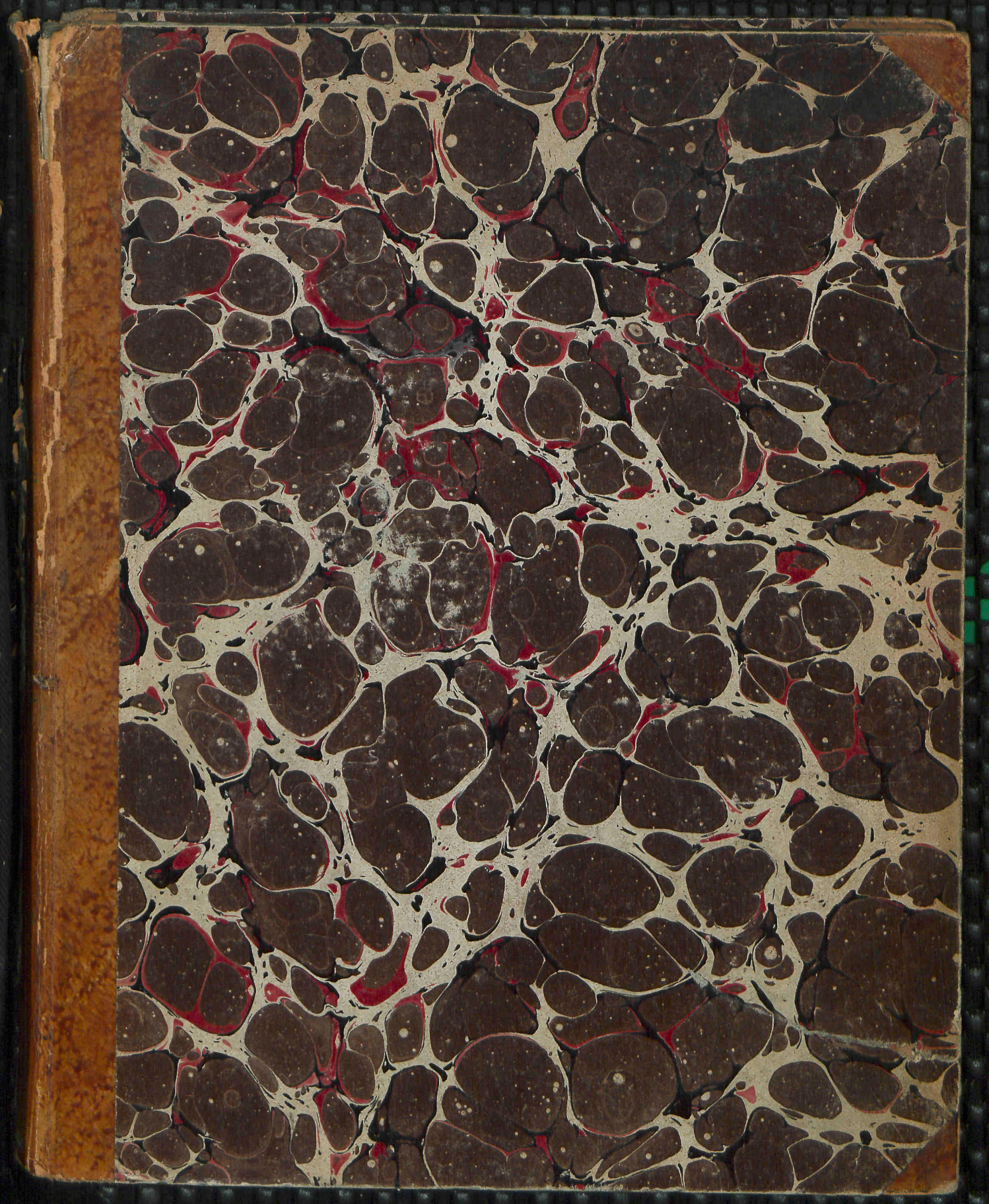
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Det kgl. Teaters Supplikararkiv Nr. 794

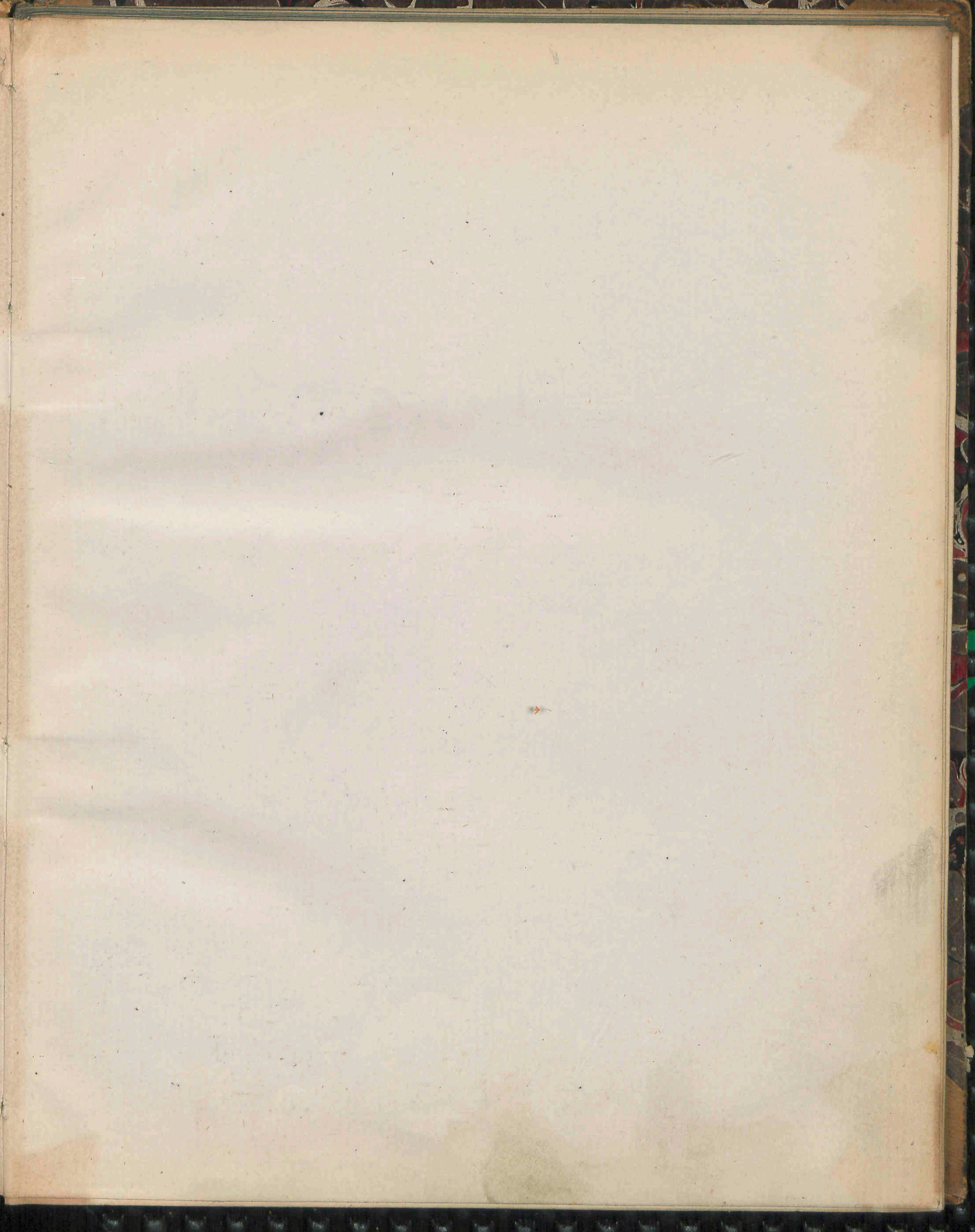

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
HÅNSKRIFTAFDELINGEN

Det Kgl. Bibliotek

130024521797

Et ungt Menneske.

Lystspil i rimede Vers i en Akt.

Suppløer-Bog.

St. Augustin, Westphalen.

Lehrstuhl für die Geschichte der Philosophie

Prof. Dr. G. G. G.

Personerne:

+ Konsülen.

Fruen.

Karl

Emilie

} deres Børn.

Rektoren.

Karoline.

Søren.

Bezeichnung:

Thomson

Stier

deutsches

Karl

Emilie

Rebecca

Martha

Anna

En større Gaard i Kjöbenhavns Omegn.

Have med Bord og Bænke. Til Venstre fører en
Dør ind til Havestuen, til Højre føre Gange ud
i Haven. I Baggrunden et Stakit med en Laage.

Første Scene.

Konsülen og Rektoren komme fra Haven.

Konsülen

Men hvad der er mig nok, jeg har Dig atter,
 det gjør mig godt, og morsomt skal det blive
 at faae de gamle Minder kaldt til Live
 og lee - Guds Död! En sund naturlig Latter
 har jeg ej hørt, jeg veed ej selv, hvor lange.
 Thi den, som nu til Dags den Kunst forstaar,
 ham kan man gjerne vise frem for Penge.

Rektoren

Saa viis mig frem, som her jeg staar og gaar;
 den Fdrat, tror jeg, jeg endnu kan øve,
 og let jeg kunde fristes til at prøve,
 om ej Du selv gi'er pragtigt Stof til Latter.
 Dit Savn desuden jeg slet ikke fatter.
 Vor Tid er komisk, mere end Du tror.
 Den gjør Rabalder, men er tam og fredelig,
 den er —

Konsul.

Kun ubetinget kjedelig.
 Du finder meget latterligt, min Broer,
 men leer Du? Du paa Smilebaandet trækker,
 saa tidt Du seer en Oxe eller Abe,
 som tærsker Langhalm, hule Nodder knækker;
 som vil vort Samfund reformere, skabe;
 som tror, en ny Kultur er fangen,

naar blot man faar den gamle vendt paa
Orangen.

Nej, grime kan man højst — ad Brandere,
ad flove Vittigheder, platte Løjer;
der er en dannet Pöbel, Sligt fornöjer,
men Intet er desværre sandere
end det, at ægte Lystighed og Skjamt
er snart en Saga blot. Man lo jo för
til Tegn paa Sundhed, Liv og godt Humör;
man lo, naar man var glad, men det er
glemt.

Hvad nü til Dags skal vekke Latterspiren,
nödvendigvis maa smage af Satiren.

Rektor.

Oa ja, saa noget nær; jeg vil ej negte,
i Meget har Vi Ret; Alt er ej ægte,
hvad man som gangbar Mönt i Omlöb sætter.

Men om vort Samfundsliv endog har Pletter,
der er dog meget lyst og skjönt tilbage.

Di selv er jo et Sküd fra gamle Dage,
saa kraftig, frisk, naturlig som kün faa;
og selv din Heftighed jeg kan forstaa,
jeg kjender det saa godt — med Ald'ren voxer
en gammel Kjerlighed til Paradoxer.

Di har det kün for godt, den Ting er klar,
er lykkelig som Agtemand og Fær;
har Rigdom, har et anseet Navn, Talent —
kort — Lykken har Dig aldrig Ryggen vendt,
saa bli'r man gjerne fordringsfüld og gnaven —

Konsül.

Og düm og lünefüld — kom med din Spot —
Nej, jeg er vred, — ja kald det, som Di vil,
men over Tiden maa jeg byde Staven,
thi, hvad jeg søger, er ej mere til.

Jeg er ej langer ung, det veed jeg godt,
 de Unges Lag har mig min Afsked givet,
 men har de Unge selv foryngt Livet?
 Ja, jeg har Børn —

Rektor

En pragtig Søn —

Konsul

En Nar,

en Alvorsmand, sin egen Bedstefar;
 men lad saa gaae, en Søn, ret brav og flittig,
 en Datter, ganske kjøn, talentfuld, vittig,
 men unge? Nej. Og seer Du, det kan tynde,
 jeg savner det, som skulde mig forynge.
 Ja, jeg er rig, er anseet, sund og fri,
 har ingen Smie — hvilken Parodi!
 Thi Lykken — ingen Gave skyede den
 undtagen — Evnen til at nyde den.

Jeg skal ej klage meer, nu fik jeg Luft.
 Jeg trænger til en Smule Ufornuft,
 af uforfalsket Ungdom kun en Duft.
 Nu tænker jeg, den kommer, thi jeg søger
 i alle Blade —

Rektor.

Er Du rigtig klog?
 I Bladene? Det var en selsom Krog
 at søge Ungdom i; jeg tror, Du spøger.

Konsul

Du kan see efter selv, imorges stod'et,
 — et Avertissement, vendt om paa Ho'det —
 „Et Menneske, men ungt, kan faae en Plads
 paa Landet,
 Logis og Kost og Løn, der fordres intet andet
 end uforfalsket Ungdom og saa arlig Villie
 at omgaaes med en lidt urimelig Familie.”

Rektor.

Giv Haanden hid! Nej, Pulsen slaer dog rolig,
tag ikke ilde op, jeg troede, ærlig talt,
at muligvis Maskinen gik lidt galt
deroppe, hvor Forstanden har sin Bolig.
Hvad vil Du gjøre, naar de kommer?

Konsul.

Hvem?

Rektor

Naturligvis den Flok, der søger Pladsen,
thi, Gud bevares, alle kan jo passe'n.
Du bli'r belejret i dit eget Hjem.
En Flok Stüdenter, halve Skoledrenge,
vil fri til dine hele gode Penge,
og unge Künstnere —

Konsul

Nej, det er Tingen,

jeg fast tør sværge paa, der kommer Ingen.

Rektor.

Der kommer Ingen, tror Du? Sværtimod,
var Du belovet paa en Overflod.

Konsul.

Der kommer Ingen, Ingen — ja, Du leer —
Nej hüks, vor Tid er dyb, den mediterer.

Enhver, som Avertissementet seer,

han gründer först, beregner, spekülerer:

Hvad ligger bagved? Hvad er det, der dölges?

Det seer han ej, saa hytter han sit Skind;

men at den simple, nögne Sandhed fölges,

det falder Ingen med en Tanke ind.

Rektor.

Men sæt engang, man tog Dig paa dit Ord;

der mödte En, en frisk Natur. Du voved

at tro om ham, hans Hjerte og hans Hoved

er ej kjøbt fast i Tidens falske Spor,
hvad vil Du saa med ham?

Konsül

Ja, lad ham komme,
saa skal han slaa paa Hüssets store Tromme.
Han skal ej ligge paa den lade Side.
Jeg selv skal sætte ham i Tritt og Takt,
og han og jeg skal vove til en Magt,
saa det til alt Filisteri skal svide.
Men see, der er min Hustru.

I den Scene.

De Forrige. Fruen. (lidt senere) Emilie. Karl. Sören.

(Der dækkes Frokostbord.)

Fruen (til Rektor)

See, god Dag!
Saa tidligt alt paaferde, ründt i Parken?
Min Mand, med ham er det en anden Sag,

han stryger tidlig, og han stryger silde
 i Stald, i Løng, i Skoven og i Marken.
 Men De, som Fintet der har at bestille,
 De skulde ikke være saa forvooven,
 udsætte Dem for Morgentaagen klam.

Rektor.

Der var saa friskt, der var saa smukt i Skoven,
 og jeg har samlet Appetit, saa Skam!
 jeg trænger til en dygtig Morgendram,
 og det er Poesi i Vejrsom dette
 at færdes tidligt —

Fruen

De kom til den rette —
 med Poesi til ham. Min Mand og Poesi!
 Han hader Følelse.

Konsul

Jeg hader Føleri.

Men nu skal vi til Bords.

(Emilie kommer.)

Godmorgen, lille.

Rektor.

Godmorgen, lille Ven, De har det godt?
De blomstrer som en Rose. Ungdoms Kilde
har badet Deres Kind.

Emilie

Spar Deres Spot,
Hr Rektor; De kan træffe nok af Kvinder,
hvor den Slags Smiger bedre Indgang finder.
Jeg viser Dem vist ingen lystig Mine,
jeg har haft Argrelse og Hovedpine.

Konsul.

Til Bords, til Bords!

(De sætte sig. Karl kommer.)

Rektor

Kom, Karl, din Plads er her,
 min Gudsøn maa jeg have ganske nær.
 En Snaps, min Dreng. ~~Det~~ Det kan jeg lide,
 Vi drikker som din Far i fordums Tide.

(til Konsülen.)

Maa jeg ~

(skjanker.)

Konsül

Ja Tak! Men hör nu paa en Sag,
 mens vi er samlet. Det er Grundlovsdag.
 Da Vejret er saa smukt, vor Ven og Gjest
 skal see engang en rigtig landlig Fest,
 og Klokken to vil Skimlerne og Løren
 i Puds og Pragt staa færdige for Døren.
 Vi kjøre først en Tur i Skoven rundt
 og samler Kræfter til den store Pont

at nyde Middagsmaden i det Fri.
 Derpaa til Pladsen, hvor et Telt er bygget,
 med Grönt og Flag og Vimpler smykket.
 Med Sang og Taler der —

Fruen

Gud staa os bi!

Du skal vel tale?

Konsul

Ja, og hvorfor ej?

Man har mig bedt derom, og sige Nej
 jeg vilde nødig.

Rektor

Det var ogsaa dumt,
 jeg veed, Du taler godt, saa klart og mandigt.

Fruen

Jeg kan ej lide det; er det forstandigt,
 at Du, en Mand som Du, for hvert et plumpt

og nærvist Angreb giver sig til Pris?
 Og saa den Middag i det Fri! nej, Kjære,
 den gaar saa let for nær en Madmo'rs Ore.
 Og desforuden man tilfældigvis
 idag jüst venter mig hos „de Fortabte“.

Rektor

Fortabte? Gud, hvor sørgeligt det lyder!

Karl

Og dog stort Ry det rúndt i Eggen nyder.
 Det er et Selskab, som min Moder skabte
 til Trøst og Støtte for hver doven Bengel,
 som i en Flaas skal skabes om til Engel.

Fruen

Fy, Karl, hvor kan Du tale saa afskyeligt!

(til Rektor)

Vort Selskab, som er stiftet ganske nyligt
 har sat som Maal at frelse, om vi kunde,

fortabte Bøin, som ellers gik til Grunde.
Vi gjør vor Flid.

Rektor

Et Formaal, som er herligt,
som vidner om et Hjerte stort og kjerligt.

Konsul

Ja, Meningen er god, men Formen vild.
Om En er syg, er fattig, lam og fjollet,
det hjælper ej; men har han bare stjaalet,
saa faar han Støvler, har han stukket Gld,
saa faar han Vest og Buxer, Hat og Trøje,
ja Penge til - jeg veed det ej saa nøje.

Fruen

Hvor raat! Du maa Dig for vor Rektor skamme.

Konsul

Nu vel, jeg skammer mig, men med det

— samme

vil vi nu strax om Kjoretøren stemme.

Fruen

Tag mig ej ilde op, jeg bliver hjemme.
Men kjør kun De, saa morer De Dem bedre,
jeg med vort Vark vil vores Grundlov hadre.

Konsul (til Emilie)

Ja, saa maa Vi idag som vor Vartinde
i Skoven brede Dug.

Emilie

Hvis Vi tillader,
jeg tager ikke med; jeg Stimmel hader.
Man faar sit Føj spoleert, skal staa paa
Pinde
for Peer og Poull, som vil komplimentere.
Vi Sangene jo faar med Posten bragt
og kan alt udenad, hvad der bli'r sagt,
men Herrerne —

Konsul

Du skal Dig ej genere,
saa følges vi.

Karl

Oprigtig talt, jeg seer
ej slige Folkefesters Nytte meer.
Er de til Nogens Glæde? Ingenlunde.
Der skal kun prækes, synges. Affekteert
er hele den Komædie arrangeert.
En Flok, der stirrer dumt med aabne Munde
paa Taleren, det har jeg seet saa tidt.
Troer man, at Sigt til Daad skal spore os?

Konsul (slaaer i Bordet)

Men Knægt, vi vil jo ud at more os.
Den Drengewisdom gaar min Sjæl for vidt!
Ja, vi vil ud at dandse, synge, drikke.

Karl

Ja, saa beklager jeg, jeg danser ikke.

Rektor (springer op)

Da danser jeg.

(til Emilie)

Kom, skjønneste blandt Sole!

Emilie

Ni traadte Rynkerne De fra min Gjole.

Konsul (rejser sig)

Saa Tak for Mad! Det gik opbyggeligt,
det kan man kalde rigtig hyggeligt.

Ja, ja! saa bliv da til en anden Gang.

(til Rektor)

Der har Vi Proven alt paa Visens Klang.

Saa gaar det Dag for Dag. Vi aldrig skjændes,

Gud - nej, vi er blot af forskjellig Mening,

og trofast i en inderlig Forening

vi sørge for, at Orangen. uddad vendes
 paa Alt, saa selv Fornøjelserne danner
 et Felt i Vrøvlets taabelige Banner.

Nu skilles vi. Til Middagsklokken lyder,
 sin ubeskaarne Frihed Alle nyder.

Vi to alene ta'r i Skoven sammen,
 vi faar saa samme Frøken og Madamen.

Hej, Søren! Skal Du ej til Fest i Skoven?

Søren

Jeg veed ej ret, det truer lidt fra oven,
 om vi fik Regn -

Konsul

Ja, fy da for den Stemme!
 Hvis Du blev vaad, ja bliv saa heller hjemme.
 Og sig til Ole, Peder, Mads og Hans,
 jeg trygler Ingen om at gaa til Dands.
 Enhver, som i mit Brød vil fede sig,

har ubetinget Lov at kjede sig.

(Vender sig for at gaar, men kommer tilbage.)

Undtagen Røgteren, det gamle Loin,
giv ham den Mark til Brændevin.

(Gaar. Under den sidste Replik ere de Andre
efterhaanden gaaede undtagen Emilie, der
sætter sig med Sytøj ved et Bord.)

3^{die} Scene.

Emilie. Karoline

Karoline

(viser sig ved en Laage i Baggrunden, siger sin
første Replik uden at see — eller sees af — Emilie.)

Her er mit Maal, der ligger Fjendens Land,
og denne Laage er min Rubiko.

Nu maa jeg spejde først og see, hvordan
det alt seer ud. Ja, her er kjönt, min Tro.

Der ligger Huset, nej, hvor det er smukt!
kjönt

Og Haven, kirlig holdtt med rene Gange,
 og Træerne ~~med~~ ^{og alle sine frøer og gødet} dejlig moden Frugt, —
 Naar bare jeg nu ikke var saa bange!
 Det er vist gælt, naar man skal gaa i Slag,
 at man i Grunden allerhelst vil flygte;
 Fy, skam Dig, Karoline! hejs dit Flag
 og kamp for hele Kjønnetts Navn og Rygte.
 Kun frem!

(gaar ind.)

See saa, ja nu er det for silde,
 nei maa der komme, hvad der —

Emilie (raaber)

Karoline!

Di her?

Karoline (forstrækket)

Oa nej — dog jo — det er jo Mille.

Emilie

Javist. Goddag. Men hvilken snævrig Mine!
 Du staar, som Du var bange -

Karoline

Aa, mit Vejr!

Jeg blev lidt bange, ja - hvad vil Du her?

Emilie

Jeg boer jo her, det er min Faders Gaard -
 Velkommen er Du!

(Vil føre hende frem.)

Karoline

Nej, lad heller være,
 Jeg tror - Farvel! - det er vist bedst,
 jeg gaar.

Emilie

Nej, hvil Dig lidt, Du er jo træt, Du Kjære.

Karoline (sætter sig)

Ja lidt — see saa — nu er det strax forbi.

Emilie

Du drömte ikke om, at her jeg boede ?

Karoline

Slet ikke, nej, hvor kunde jeg formode —
Da vi paa Skolebanken sammen sad,
da boede Du i store Kongensgade.

Rejser sig som en, der pludselig faar en Idee.

Men hör ! — ja, det er klart — Du ta'r Parti,
og Du skal hjælpe mig — Du er min Støtte,
jeg ser et Varsel i, at Dig jeg mödte,
for det er Sagen just, som Du maa ride,
jeg kommer her med Krig.

Emilie

Du Krig vil føre ?

Jeg følger med, jeg kamper ved din Side,

men sig mig dog, mod hvem?

Karoline

Nu skal Du høre.

Men først vi slutte maa en soveren Paagt.

Emilie

Jeg følger Dig, jeg ruster strax min Maagt
til Lands og Vands — men sig mig, hvem er
Fjenden?

Jeg kan dog ej erklære Krig forinden.

Karoline

Ja, staa nu fast, thi Fjenden — hør og
skjald,
det er din Fader —

Emilie

Fader?

Karoline (giver hende en Avis)

Las nu selv,

hvad han har rovet her paa Tryk at skrive.

* Er vi ej Mennesker? Vi to? Just vi?

Jo, den Sag tror jeg, Du er enig i,
men han! ja, Intet kan umuligt blive,
hvis det skal taales.

Emilie (læser)

Menneske — men ungt —

Karoline

Et Menneske, netop —

Emilie

Er det saa tungt?

Nej, hvor det ligner ham! Hans raske Sind
et Stenk af Letsind tidt kan kaste ind
i al hans Færd, saa let en Fremmed stødes,
saa selsomt Spøg og Alvor hos ham mødes.
Men hvorfor vil Du føre Krig mod ham?

Karoline

Men Pigebarn, begriber Du da ej,
voit hele Kjøn til største Spot og Skam
et Menneske han søger — er det mig?

Emilie

Nej, hvorfor Dig?

Karoline

Mon Nogen da maaskee
af hele Kvindeskjønnet?

Emilie

Nej, han mener
en Mand, en Yngling.

Karoline

Kan Du da ej see,
at der er det, som os til Kamp forener?
Som Mennesker vi to har ingen Ret,
hvin Mand er Mennesker! aa, jeg maa grue,

og Du, ja selv din Mor, hans høje Friie,
 faar læst og paatalt paa det samme Brædt.
 Urimelig han kalder selv sin Slægt.
 Ja, det er sandt maaskee? Sig Nej og nægt!

Emilie

Oa jo, lidt sandt der sagtens er paa Bunden,
 og næsten tror jeg, jeg kan sige Grunden.
 Men hvor Du har bevaret dit Hümör!
 Saa morsomt uforandret, heelt som föi,
 hvor det vil more Fader —

Karoline

Nej, ham gramme,
 for jeg vil trodse ham, saa han skal glemme
 at stryge os —

Emilie

Der kommer Du tilkort,
 jeg vædder paa, han sætter Haardt mod Haardt.

Du kjender ikke Fa'r ; han er en Mand
 med Læsning, Kündskab og en skarp Forstand,
 men fremfor Alt han har et eget Præg
 af Humør, gjemt i Frakke, Hat og Skjag,
 i Gang, i Miner. Hvert et Ord bær' Merke
 af sünde Fölelser og Tanker sterke.

Vi andre föolge tungt kün med hans Flugt ;
 vi see, at det er morsomt, vittigt, smükt,
 men skræmmes af hans Raskhed lidt til =
 = bage.

Saa er det ham, der bliver vred - med Gründ-
 vi er for treone - han er selv saa sünd, -
 han strutter af en Friskhed uden Mage.

Hvor morsomt ligner det ham, den Idee!

Men gjerne gad jeg den Forvoone see,
 der tog ham paa hans Ord. Saa blev han
 bister,

der vilde flyve tykt med Gld og Gnister.

Karoline

Hvad mener Du, om jeg —

Emilie

Om Du ~ Aa Snak!

Karoline

Men er jeg ej et Menneske ~

Emilie

Ja, Tak!

Karoline

Og er jeg ikke ung ~

Emilie

Men, tror Du, vilde
det være passende ~

Karoline

Da var det ilde,
ifald en saadan Handling, skjar og reen,

forvoldte noget Navn og Rygte Meen.
 Et Menneske, men iugt, er det, han skriver;
 med Bladet i min Haand jeg træder frem,
 og vil han ikke ha' mig, gaar jeg hjem.
 Blot at jeg møder, jo et Vidne bliver
 om Kvindernes Protest. Men lad os gaa
 en Tur i Haven. Vi vil Skandser bygge,
 imens vi gjøre vore Fjender trygge.
 Hør, kjender Du en lyst til djervt at slaa -
 en Trang til Kamp -

Emilie

Du er en Vildkat, Kjære.

Karoline

Jeg er et Menneske, det vil jeg være.

Emilie

Det Navn Du kan saa trygt som Nogen bære,
 og blandt de allersødeste og bedste,

var jeg en Mand, jeg vilde strax Dig fæste.
 (De gaa. Karoline har løst sin Straahat
og lader den ligge paa Bordet.)

4de Scene.

Rektoren, Konsülen (fra Haven, i ivrig Samtale)

Konsül

Hvad er en Videnskab? Jeg veed det ikke.
 En Dør, man som en Ko kan glo paa?
 En Steen, man løfter paa, men lader ligge?
 Nej, Noget, jeg kan ta' og tro paa,
 hvor faar jeg det?

Rektor

Om end Filologi

Du agter ringe, og jeg godt erkjender,
 den - selv hos sine allerbedste Venner -
 faar tidt en Bismag af Pedanteri,
 Du har Historie, Arkaeologi -

hvor i Du lærde Studier kan gjøre.

Konsül

Arkaologi ! Nej, vil man bare høre !
 Jeg Palebygger, Kjøkkenmøddingskriver !
 Det tror jeg, neppe nogen Tid jeg bliver.
 Det er alt nok til mig fra den at fjerne,
 at den er bleven saa fordømt moderne.

Rektor

Men saa Historie !

Konsül

Den kan jeg ikke lase,
 jeg tror ej paa Historie, min Ven.
 Man skriver høgn jo lige for min Næse,
 vil Du forlange, jeg skal tro paa den ?
 Jo nærmere ved Stedet og ved Tiden,
 des længre fra den absolute Viden —

Rektor

Ja den absolute —

Konsul

Man kan ikke dele ,
 der er ej anden Sandhed end den hele.
 Man Alt maa gaa igjennem, Alt ,
 hvad Peer har skrevet op og Pool fortalt ,
 og Resultatet bli'r dog altid galt.
 De Videnskaber, nu i Kurs skal være ,
 maa kræve Aand, maa være populære .
 Med det for Gje har jeg valgt i Smug
 en Videnskab til mit private Brug .

Rektor

Vi mener Statistiken, Tal ej lyve.

Konsul

Laa stærkt som Hest kan rende , Fugl kan
 flyve .

Galt blir opgivet, hvad man skal benytte,
mod Regnefejl kan Ingen mig beskytte.
Den Videnskab, som ej lær' en i Stikken —

Rektor

Naa, hvad er det for en?

Konsul

Fysiognomiken.

Rektor

Fysiognomik! den løseste af alle!

Konsul

Den sikreste Du skal den heller kalde,
hvor man kun paa sit eget Gje stoler.

Rektor

Du tror, at Gang og Miner, Buxer, Kjoler
er sikre Tegn?

Konsul

Jeg saare lidet agter

paa Gang og Miner, Klæder eller Fagter;
nej, lad mig bare faa Personen fat
og gjort et grundigt Studium af hans - Hat.

Rektor

Hans Hat!

Konsul

Ja Hatten, tro mig paa mit Ord,
den viser klart, hvad indenfor den boer.

Hvordan man gaar og staar og drikker,
spiser,

er jo Omgivelsens tillærte Værk,
og Frakke, Buser om din Skrædder viser,
hvorvidt han i sin Kunst er stærk.

Langt mere iiberørt af Modens Magt
er Hatten og det Greb, der faar den bragt
paa Ho'det op; ja neppe nok det fejler,
endogsaa Hattens Form afspejler

et Billed af den Mand, som gaar med den.
 Du leer, men tank Dig om, min Ven;
 enhver, der blot har Gnist af en Person,
 gaar med en Hat af egen Skabelon.

Han ej jüst vil, nej, en Natürlöw tvinger
 ham med en stark og übönhörlig Finger,
 og Hatten, splinterny, moderne bygget,
 sig former efterhaanden jevnt til Panden,
 og faar af den sit eget Stempel trykket,
 der atter saa betegner Manden.

See Romerne, min Far, de kjendte Skatten,
 den frie Mands Symbol var — Hatten.

Rektor (giver Konsülen sin Hat)

See her en Gang, hvad mener Du om denne?

Konsül

Den Degnehat hver Skoledreng kan kjende.
 Nej, sæt mig paa en rigtig gründig Pröve,

saa skal Du see, hvor jeg kan Künsten öve.
 Jeg selv, min Ven, jeg stræber paa min Öre
 at faa en Hat, som andre Folk den bære,
 men altid faar den, mig til Sorg og Kvide,
 et ~~Handmandssnit, som jeg kan ikke lide.~~
 Et vist Forpagtersnit, jeg ej kan lide.

Rektor

(seer Karolines Hat ligge paa Bordet)

Her ligger jo en Hat — hör, nu det gjælder.

Konsul

Lad see engang, jeg kjender den ej heller.

Rektor

Saa meget bedre.

(Søren bringer et Brev.)

Ø

Konsul (læser)

» Jeg er ung og tror,
 lidt af et Menneske i mig der boer.

Hr Konsulen jeg nylig søgte .... beder,

en Sammenkomst De venligst mig tilsteder?
 Hvor fik Du det?

Søren

Ved Friens Bøgetræer.

Konsul

Saa bring Besked, at jeg kan træffes her.

(Søren gaar.)

Guds Bød! der har vi vistnok Manden fat,
 det unge Menneske!

Rektoren (med Hatten)

Og her hans Hat!

Nu vis din Videnskab, hvortil den fører.

Konsulen (undersøger Hatten)

En meget ung Person den Hat tilhører.

Rektor

Det kunde selv jeg sagt, men meer Du loved.

Konsul

En ganske ung og fast et Barn, jeg tror.

Rektor

Maaskee en gammel med et lille Hoved.

Konsul

Der er lidt Lapseri ved denne Snor.

Rektor

Højst karvelig, beskeden jeg den finder.

Konsul

Men i dens Simpelted er lidt stüderet;
skjönt ikke ny, af Reenlighed den skinner.

Rektor

Den er vist vasket.

Konsul

Den er fast poleret.

Lidt lapset denne Fjer.

Rektor

Jeg ikke bytter
 min Dummhed med din Kløgt, om ej Du seer,
 den Tjer ^{et Mærke is} ~~er jo et Segn~~ for Kredsens Skytter,
 men ^{ei et} ~~intet~~ Mærke paa hans Karakter?

Konsul

Maaskee. For den Formodning taler Meer.
 Han hilser uden at ta' Hatten af;
 det sees paa Skyggen, man maa altid ha'
 sit Plageri med Fingermærkerne,
 og Skyggen vilde være mere bøjet.
 Paa Lapsriet tyde Udenmærkerne,
 og indeni —

Rektor

Ja, see engang paa Tøjet,
 som den er foret med, hvor hvidt, hvor skjært,
 skjøndt ogsaa simpelt.

Konsül

Det er dog nok værdt
at mærke sig den Pillehed; jeg drister
mig til den Paastand, at en Laps -

Rektor

Vi frister
mig stærkt til Modstand, og jeg paastaar Nej,
beskeden, fast iindseelig, mener jeg.

Konsül

Godt! skal vi vædde?

Rektor

Ja, lad gaa! Det gjælder -

Konsül

En Flaske adel Vin, for Dagen holder,
i Skoven under Teltene ved Festen.

Rektor

Lad gaa, jeg overlader Dig nu Resten,

Den unge Mand Du kan nu selv forhøre.

(gaar.)

Konsul (raaber efter ham)

Husk Middag Klokken to, saa strax vi kjøre.
 En pragtig Fyr! Han kan en Spøg forstaa.
 Hvis nu med Karl jeg havde spöget saa,
 han havde troet, at jeg var fra Forstanden,
 fordi han selv er klog som bare Fanden.
 Nej Ungdom! Vil man rigtig Ungdom samle,
 saa maa man gjøre Gilde for de Gamle!

5te Scene.

Konsulen. Karoline.

(Konsulen endnu med Karolines Hat i Haanden.)

Karoline

Undskyld, Hr Konsul — hvis jeg turde være
 saa fri —

Konsül (rejser sig)

Tilgiv - jeg neppe har den Ære -

Karoline

Jeg voved dog at sende en Billet.

Konsül

Billet til mig? Jeg har ej nogen faaet.

Karoline

Jeg har dog Deres Sjener saa forstaaet,
at her jeg kunde, - var det ikke ret?

Konsül

Naa, det var Dem.

(apsides)

Forstyrret lidt i Ho'det.

Karoline

Mit Navn er Fröken From.

Konsül

Saa? Jeg formoded?

en Herre.

Karoline

Menneske, jeg tror, der stod.

Konsul

Ja rigtig, Menneske -

Karoline

Og jeg har Grunde
at tænke, at maaskee - Ifald De kunde
mig skjanke et Minut -

Konsulen (byder hende en Stol)

Ja, vær saa god.

Karoline

Jeg takker.

(Idet hun sætter sig, opdager hun sin Hat
i Konsulens Haand.)

Oa, min Hat, hvis De tillader.

Konsul

Hvis Hat ~ - aa, vær saa god!

(afsides)

Du milde Fader!

Hvor læst!

(sætter sig)

Karoline

De i Bladene har søgt -

Konsul

En Mand, jeg tænkte.

Karoline

Men De tror for Resten,
at Kvinder og er Mennesker - dog næsten.

Konsul

Bevares! Men jeg næred ingen Frygt,
at let man fatted uden særlig Kløgt -

Karoline

Det er en Kunst, der ej saa ofte naaes,
 at skrive, saa det ej kan misforstaaes.
 De har vist sjeldent i Aviser skrevet?

Konsul

Ja, det er sandt.

Karoline

Min Hod det tidt er blevet.
 Jeg derfor har den Kunst med Omhu plejet
 at lase, hvad saa tidt, halvt overvejet,
 er skrevet i en Stil, der rober let,
 hvad Ingen aned?

Konsul

De maaskee har Ret,
 dog veed jeg vist, min Stil var kort og klar,
 saa syndig, at —

Karoline

Ja, det er netop Sagen,
at denne Fyndighed har bragt for Dagen
for meget —

Konsul (af sides)

Men hvad mener him, den Nar?

(höjt)

Jeg gad dog vidst —

Karoline

Ja, dersom De er villig
at höre, hvordan —

Konsul

Jeg er ej übillig,
og dersom De har Ret skal jeg erkjende
min Fejl.

Karoline

Min Tydning, den er alltsaa denne:

Först seer jeg da, De er lidt fordomsfuld.

Konsul

Jeg fordomsfuld ~

Karoline

De Kvinden ej fuldgyldig
som Menneske har taget.

Konsul (leer)

Jeg er skyldig,
og bøjer mig for Deres Tales Guld.

Karoline

Og saa har De til os en Handske kastet,
uridderlig har De de Minge lastet —

Konsul

Uridderlig !

Karoline

Jo lidt ! I Tønen, Stilen
var noget Haardt, en Pil, der skulde ramme.

De skød iblinde, skjøndt De med det samme
Uskyldige jo traf.

Konsul (efter en lille Pause)

Nu, det om Pilen,
det skulde være saa, for det er sandt,
jeg ønskede at træffe — og har truffet —

Karoline

Dem selv.

Konsul

Mig selv?

Karoline

De har Dem skuffet.
Thi naar urimelig Dem selv De fandt —

Konsul (ütaalmødig)

Min Frøken!

(rejser sig)

Karoline (rejser sig)

Tilgiv!

Konsul

Jeg tilgiver Alt.

(De sætte sig igjen.)

Karoline

Urimelig De har Familien kaldt,
Dem selv da med.

Konsul

Nu vel! Det faar passere.

Men nu er De vel færdig?

Karoline

Nej, lidt mere
endnu jeg løste —

Konsul

Var saa god, bliv ved.

Karoline

Jeg læste, at i Huset her et Sted
en Fjende holdes skjult, der skal paa Døren,
— en Fjende, som ej De og mindre Søren
kan jage bort.

Konsul (opmærksom)

Den Fjende, som De aner?

Karoline

En Kvinde allerbedst i Jorden maner.

Konsul

Hvor tror De, den er skjult? Sig De kun frem.

Karoline

Jeg har ej Tvivl, den skjuler sig — hos Dem.

Konsul

Hos mig?

Karoline

Ja uden Tvivl, og hvis De vil —

Konsul

Ja gjerne.

Karoline

Formen, De har brøgt, fortæller,
det Lavn, De føler, al vor Ungdom gjælder;
De knap erkjender, den er mere til,
thi hvis den fandtes end paa Torv og Gade,
De vilde neppe søge den i Blade.
Ej sandt?

Konsul

Jo, ganske vist.

Karoline

Tillad at sætte,
at Fejlen er hos Dem. De er saa aaben -

Konsul

Jeg be'er -

Karoline

Jeg vil just bruge det som Vaaben
 imod Dem. Deres Ret og Fortrin er det,
 at man kan see Dem heelt igjennem Hjertet.
 For Dem det passer, De er jo en Mand,
 der veed og vejer, hvad De tør og kan.

Konsul

Hvis det et Fortrin er hos mig, jeg tror,
 de Unge burde gaa i samme Spor.
 Jeg synes, Ungdoms væsentligste Merke
 er varme Følelser og Drifter stærke,
 der gi'r sig Luft med Holthed, ja, med
 Trods
 mod al Slags Slendrian, mod Vane, Mode.

Karoline

Men hvis De virkelig saae det hos os,
 hos Ynglinger og Piger; hvis det Gode,

det Bedste i os vi var altid rede
for Alles Gjine aabent ud at brede,
mon ej De fandt, det var et uskjönt Næsen
og ubeskedent?

Konsul

Jeg rynker Næsen
ad sand Beskedenhed; den godt kan findes,
hvor der er Liv og Varme —

Karoline (lidt drillende)

Som hos Dem?

Konsul (stødt) viser mig

Min Frøken, De gjør Sagen alt for nem,
jeg har ej stillet mig, saavidt jeg mindes,
saaledes frem som Mönsterværk.

Karoline

Maaskee.

Jeg tør ej mærke Dem med noget Stempel,

men bruger nu mig selv som et Exempel.
 Dej sandt, De meget let vil kunne see,
 hvor lidt jeg venter mig af dette Møde,
 hvor jeg har været maaskee lidt for aaben,
 har Dem bekæmpet, skjøndt med stumpe
 Vaaben,
 har talt saa frit med Fare for at støde.
 Paa ukjendt Vej jeg vovet har min Fod,
 hvor selv jeg angstes ved at vide mig,
 har brüdt med Glendrian, sagt Dem imod —
 og nu — kan De vist ikke lide mig.

Konsul

Min Fröken, jo, jeg priser Deres Mod,
 det er saa sjeldent —

Karoline

De er altfor god,
 men höjlig fejler De, ifald De tror,

jeg ikke frygter hvert af Deres Ord,
 hvoraf jeg kunde tro — ved Tønen blot —
 at jeg en Gjenstand var for Deres Spot.
 Ej blot for Spøg jeg Bladet tog fra Munden,
 lidt Alvor gjemmes der endnu paa Bunden.
 Men ikke sandt? Halvt Alvor, halvt en
 Spøg

var og paa Deres Side det Forsøg.
 Om ej for Deres Skyld, saa for min egen,
 det er nu Alvor — jeg den Plads attraar,
 om Andre gaar Dem lidt for stærkt af Vejen,
 saa gjør jeg Modstand, hvor jeg det formaar.
 Og — jeg er fattig — søger derfor Pladsen,
 det var dog muligt, at jeg kunde passe'n.

Konsül (efter nogen Betænkning)

Jeg veed ej rigtig, hvordan jeg skal svare.
 Dog godt! Lad see! Jeg sætter Dem paa Prøve,

Hvis De har Mod.

Karoline

Jeg tør jo ej beröve
 mig selv hvert Haab, og derfor selv med
 Fare
 for Sküffelse maa jeg det Vilkaar tage,
 som De vil sætte, jeg tør ikke vrage.

Konsül

Idag er Grundlovsfest i denne Skov;
 vi skulde med, men Stemningen var floo.
 Der kom lidt Vrööl, saa Turen blev spoleret.
 Den Sag skal De nu strax faa arrangeret.
 De er paa mit Parti, hoor let forklarligt,
 derfor mit Vilkaar ikke er saa farligt.
 Kan De i Hast den Stemning heelt forwandle,
 — Jeg gi'er Dem Formiddagen til at handle —
 saa Huset bli'er skabt om, allt Vrööl forsvinder,

saa de faar lyst til Turen, Mand og Kvinder—
 saa Alle vil afsted — kan ej la' være,
 ja, saa er Pladsen Deres—

Rejser sig pludselig

Har den Ore.

(gaar hurtigt)

O^{te} Scene.

Karoline (alene)

(rejser sig, som for at gaa efter ham ; lader igjen
 Hatten ligge paa Bordet.)

Nej hör! Hvor kan —? Nu sidder jeg da net
 til Halsen i det Garn, jeg selv har spundet.

Y Grundten skete der mig kun min Ret.

Hvor tør jeg klage? Et har jeg dog vundet,
 min Ret som Menneske han har erkjendt.

Men sæt — jeg løb min Nej strax fra det Hele,
 dermed maaskee jeg allerbedst var tjent,

min Skam behöved Ingen jo at dele.
 Det er min egen Skyld, jeg staar som Nar.
 - I Grunden var han virkelig saa rar.
 Det var alt store Ting, han gad mig höre -
 og, arlig talt, hvad skulde han saa gjøre?
 Han gjer mig Afslag, det er soleklart,
 har sat et Vilkaar, jeg kan ej opfylde.
 Han kunde meget godt uhöflig svart,
 men vilde dog sit Afslag lidt forgyldde.
 Et Afslag er det - sat, jeg vilde prøve,
 hvad skal jeg gjøre, hvordan tage fat?
 Her er jo Ingen, hvor kan jeg da öve
 mit Vid?

Rektoren og Sören komme hurtigt fra Haven.

Karoline træder bag en Bænk og lytter.)

7de Scene.

Rektoren . Sören . Karoline .

Rektor

See, Lören, kjender Du den Hat?

Lören

Den Hat?

Rektor

Ja, sig mig, kjender Du den ikke?

Jeg har alt seet den før paa Bordet ligge
og har tilfældig mig i Ho'det sat,
at faa at vide, hvis.

Lören (undersøger Hatten)

En simpel Hat,
og knap jeg tror, at her i Huset findes
dens Ejermand.

Rektor

Du bragte før et Brev,
og Hatten er vist hans, som Brevet skrev.

Løren (dum)

Hvis det er hans, saa maa det være hendes,
det var et Frientimmer.

Rektor

Hvilken Snak!

Men svar mig rigtigt, saa skal Du ha' Tak.

Jeg mener den Billet, som her Du bragte.

En Herre gav Dig den, Du sikkert sagde,
din Husbond lyste den - ^{selv jo} for

Løren

Ja selv jeg saae,
hün tog et Blad af -

Rektor

Er Du vis derpaa?

Det var et Frientimmer?

Løren

Nej saa lige

jeg tør ej bande jüst -

Rektor (for sig)

Det er umüligt!

Lören

Umüligt? Nej, vel knap, men sandt at sige
saa nøje saae jeg ikke.

Rektor

Det er grüligt

at snige sig herind, forkladt som Kvinde.
Forklar mig tydeligt, hvor traf Du hende?

Lören

Hün gik i Haven med vor Fröken Mille,
hün hende holdt om Livet.

Rektor

Holdt om Livet!

Der stikker Noget under, det er givet.

Men, lille Lören, ti nu ganske stille,

jeg selv vil undersøge nøjere.

Løren

Ja, hvis Rektoren mener, det gaar an ;
 jeg tror nu ogsaa, hun var højere,
 det kunde gjerne haand's, det var en Mand.

Rektor

Gaa nu, og tal til ingen Moders Sjæl
 om hvad Du her har sagt ; forstaar Du ?

Løren

Vel.

(gaar.)

Friien kommer fra Havestuen)

8de Scene.

Rektoren. Friien. Karoline

Rektor

En Mand, forklædt som Kvinde, Gud bevares !
 Naa, der er Friien, saa maa hun advares.

Min Friie, vil De see paa denne Hat?

Friien

En Damehat, om jeg vil see den? Ja.

Rektor

Hvor tror De vel, at den er kommen fra?

Friien

Hvor den er kommen fra? Jeg maa formode,
en Dame har vel bragt den paa sit Ho'de.

Rektor

Nej, sandt at sige, saa er Sagen verre,
den kommen er paa Ho'det af en Herre.

Friien

En Herre?

Rektor

Ja, en Mand, forklædt som Kvinde.
I dette Ojeblik De vil ham finde
med Deres Datter vandre Arm i Arm.

Fruen

Bevares dog! De gjør mig ganske ör,
 har man vel nogen Tid hört Magen för?
 Men er der ogsaa Grund til sliq Allarm?

Rektor

De kjender sagtens Deres Mands Forsög,
 jeg mener dette Indfald med Avisen?

Fruen

Blandt hans forflöjne Indfald bär det
 Prisen,
 og mig det forekom en mislig Spög.

Rektor

Hör nü; her havde vi os nylig sat
 og var jüst kommen i en lerd Debat
 om Aandens travle Virksomhed og Fæerden -
 vi var ved Hattene i den antike Verden -
 saadan vi netop sad, da kom et Brev;

en Mand, som ventede indenfor, han skrev,
 han søgte om den Plads, der var at faa.
 Jeg gik for ej at falde til Besvær,
 og derfor ikke selv jeg Tyren saae,
 men Loren har ham seet — i Dameklæ'r.
 Og Loren har mig og i Kundskab sat
 om den Omstændighed, at denne Hat,
 som er en Damehat, — hvad strax man seer,
 af samme Herre her er efterladt;
 og, hvad der maa foruindre os end meer,
 han selv har Herren seet sig ej senere
 for Arm i Arm med Mille at spadserere.

Tyren

Gud staa os bi! Men hvad betyder dette?

Rektor

Saa De ej Konsulen?

Fruen

Jovist, han gik
forbi mig med et siffigt Sideblik,
men hvad han meente, er ej let at gætte.

Rektor

Han er saa ubesindig — Frøkenens Rygte —

Fruen

Jeg stoler meer paa hende end paa ham;
hün vil Familien aldrig gjøre Skam.
Men om maaskee en Tyv —?

Rektor

De skal ej frygte
for Tyveri. Nej, Tyvene desværre
de melde sig ej först hos Hüssets Herre.
Det er en Frier til Emilie, jeg vadder.

Fruen

En Frier kommer jo dog ej i Dameklæder.

Rektor

Vi Konsulenten maa søge lige strax.

Friien

Det er en Typ, og af en farlig Slags.

Vi strax maa fange ham, og saa - Gud give,
et Frelsens Redskab jeg for ham kan blive
ved Hjælp af „De Fortabte”.

Rektor

For De ej,
jeg skulde gaa til Politiet.

Friien

Nej!

Vi agte paa hans Færd og Væsen nøje,
vi gjør ham tryg, saa bli'er han uforsigtig.

Rektor

Men Deres Løvskab maa De lukke.

Fruen

Rigtig!

Og paa hver Finger maa vi ha' et Gje.
Men først maa vi dog see at finde ham.

Rektor (af sides)

Nej, allerførst la' Søren binde ham.

Fruen

Nu rask afsted! De søger op min Mand
og jeg Emilie.

Rektor

Velan!

(Rektoren gaar ind i Huset, Fruen ad Haven.)

1de Scene.

Karoline. Lidt efter Karl og Søren.

Karoline (kommer frem)

See saa! Nu er min Stilling tydelig.

Den ene ta'r mig for en Nar - aa ja!

Den Anden for en Tyv - jo, nydelig!

Den Tredie for en Frier - Tak skal De ha'!

Og Frien gaar i Haven for at finde mig,
og Løren er paa Vejen for at binde mig.

Men er de allesammen splittergale?

Skal jeg ta' Fløgt - til Alles Spot og Glæde?

Skal jeg staa frem for Folket med en Tale?

- Jeg tror, at jeg er nærmest ved at græde.

Og var Emilie endda tilstede!

(Seer sig om.)

I Haven kjender jeg ej Vej, ej Sti.

Men jeg maa søge - Lykke, staa mig bi!

for ellers kommer jeg dog galt afsted.

Gud! Der er Løren, han har Rebet med.

(Viger hurtigt tilbage bag Bærken. Hun har

fra mig af Hatten paa.)

Loren

(har seet hende, standser i Baggrunden)

Der staar sgu Fyren, bagved Bøskken gjemt,
hvis Herren vil, saa skal jeg ganske nemt
ved Ningebeinet ta' -

Karl

Men hvoraf tror

Du paa Forklædning?

Loren

For Rektoren soor,

det var et Mandfolk.

Karl

Gaa Du nu din Vej.

Jeg vil dog helst alene med ham tale.

Loren

Det skulde Herren saa min Sandten ej,
man kan ej vide just, hvad saadan Ka'le

kan finde paa. See her, jeg har et Reb,
jeg kunde binde ham, ifald det knob.

Karl

Nej gaa, dog ikke alt for langt af Vejen,
saa Du kan komme, hvis jeg giver et Tegn.

Søren

Vil Herren dog ej ta' mod denne Stok?

Karl

Ja, giv mig den og gaa din Vej.

Søren

Ja nok.

(gaar.)

10de Scene.

Karoline. Karl. Senere Emilie.

Karl (nærmer sig Bûsken)

Oa, vær saa god, kom frem! Den Legen Skjul
er spildt Ulejlighed. Jeg vilde tale

et Ord med Dem.

Karoline

(træder frem. Karl viger tilbage og hilser erbødig)

De har kun at befale.

Jeg staar her for Dem som en fremmed Fugl,
som De kan gribe, lade Magten føle;
det vilde Mod De let vil kunne køle —

Karl

Min Frøken! Tilgiv, en forvirret Snak
har ledt mig vild. Hvis jeg har voldt Dem
Frygt,
hvormed kan jeg da tjene?

Karoline

Tusind Tak!

Men hvorfor frygte? Kan der ikke trygt
paa Gæstfrihed paa Landet altid bygges?
Kun De er væbnet, som det gjaldt et Liv,

men jeg har ej Revolver - Stok - og Kniv,
hvis Nogen her blev bange, da mig tykkes -

Karl (kaster Stokken, afsides)

Den dumme Kjøp!

Karoline (drillende)

Og Lören hist med Rebet!
Jeg haaber, han er nær, for det var slemt,
om han kneb ud og havde Tegnet glemmt.

Karl

De spotter, Frøken, De har vist begrebet,
jeg vild var ført. Vi kan hverandre dog
forstaa -

Karoline Skudsmaalsbog

Hvis De forlanger Bændrebog,
beklager jeg, den er mig ubekjendt.
~~Men hvis en Skudsmaalsbog kan Dem fornøje -~~

(roder i hommen)

Karl

De spørger.

Karoline

~~Jo nej~~ For jeg har rigtig tjent,
~~mig faget frem blandt Lave og blandt Høje.~~

~~Karl~~

~~Tillader De, jeg paa min Føster kalder?~~

Karoline (med Bogen)

~~Her ser De skrevet op mit Navn, min Alder,
 Alting i Orden og saa klart som Solen,
 hvor jeg er døbt og skrevet ud af Skolen.~~

~~Im~~ ~~Jeg~~ søger Tjeneste ~~for~~ her paa Gaarden,
 og haaber nu ved Deres Hjælp, jeg faar den.

Karl

Jeg vilde gjerne Dem i Spøgen følge,
 men Traaden brister, hver Gang jeg vil gribe'n.

(Emilie kommer.)

Karoline

Men nu vil Mille hjælpe os af Kniben ;
 for jeg kan heller ikke godt fordølge,
 om De har gjort en - undskyld - floo Figur,
 min Stilling maa vist synes Dem at være
 ej mindre af en delikat Natur.

(til Emilie)

Der kommer Du, som Du var kaldet, Kjære,
 jeg var i Fangenskab, fik næsten Prygl,
 men slap -

Emilie

Vel for dit smukke Ansigts Skyld ?
 Men hvad er skeet ? Hvad er her dog paa
 Farde ?

Med Forsæt blev jeg lidt i Haven, mens
 min Fader stedte Dig til Studiens.
 Hvor gik det ? See, Du alt min Broder kjender ?

Karoline

(med forstilt Overaskelse)

Nej virkelig, din Broder ~

Karl

Nu, jeg be'er,
De ej bebrejder mig den Dummhed meer.

Emilie

Kom, sæt Jer; I skal snart Bekjendtskab
gjøre,
bild Jer nu ind, at I var gamle Venner,
og saa fortæl, hvordan det gik, lad høre.

Karoline

Men knap jeg tror, din Broder kjender Kilden
til denne Strid.

Emilie (til Karl)

Du har vel seet idag
et Avertissement ~

Karl

Med megen Imag
min Fader som sædvanlig gaar i Flden ;
han søger om et Menneske.

Karoline

Er sandt ?
Og derfor kommer jeg som Supplikant.

Karl

Hvorledes ? De ?

Karoline

Ja, jeg. Er det saa sært ?
Den Satning er dog meget let, jeg finder,
at Mennesker bestaar af Mand og Kvinder.
Det maa alligevel vist være svært,
for altid holder man os for saa sølle.

Karl

Men har De virkelig alt talt derom

med Fader ?

Karoline

Derfor jeg jo netop kom.

Karl

Naa, det har været Vand paa Faders Mølle!

Emilie

Fortal os nu, hvordan han tog imod Dig ?
Om han var venlig, om han ret forstod Dig ?
Hvordan begyndte Du ? Var Du ej bange ?

Karoline

Oa jo, jeg rystede fra Top til Taa
og ønskede mig derfra vel tyve Gange.
Et Øjeblik jeg næsten gik istaa,
dog gik det Hele bedre, end jeg troede,
han var saa venlig —

Karl

Først. Jeg kan det Hele.

Karoline

Vil De maaskee det Forrige meddele ?

Karl

Aa ja, jeg kan saa noget nær formode, hvordan det gik. Lidt overrasket blev han.

Det mærkede De ikke, De maa vide, at ~~den~~ overrasket kan han ikke lide.

Det argred ham og derfor overdrev han i Forstningen sin Höflighed en Kjende ; gik De istaa, han hjalp Dem selv paa Gled.

Karoline

Nej, det er galt, men bliv De bare ved.

Karl

Omsider Deres Tale er til Ende ;
De har ham fanget, han er Fyr og Flamme,
er nær ved at slaa til strax med det samme.
„Der har vi Ungdom, saa det kan forslaa,

det havde neppre selv jeg fundet paa."

Saa tænker han, hans Interesse voxer,
saa kommer han med sine Paradoxer.

Da træffer det, De siger ham imod.

Det er lidt mindre godt — imidlertid —
for een Gangs Skyld, naar det er skeet

med Vid,

han la'r det gaa, men viger ej en Fod.

De bliver ivrig ved hans egen Narmer,
imodsiger ham igjen; det falder svært,

og da De tredie Gang har ikke lært,

han skal ha' Ret, saa blusser op hans

Skarme.

Og knap De rigtig aned Uraad, førend

De fik en Overhaling til Farvel,

og Fader skyndte sig derind ad Døren

og slog den i med et forvarligt Smæld.

Karoline

Nej, det er galt, reent galt, men Gud bevares!
 hvor kan De saadan tage Fejl af ham?

Og han behøver ikke at forsvares,
 nej tværtimod, det var den største Skam,
 ifald jeg klaged; han var netop venlig
 og hørte saa opmærksom, som han kunde.

Han sagde mig imod, ja vist, med Grunde;
 vi disputerede, og jeg tror, at end' lig
 jeg var hørt ganske op at være bange;
 jeg sagde ham imod vist Inese Gange.

Emilie

Men neppe mange Fodsbred Jord Du vandt.

Karl

De blev da afvist ganske tørt og koldt?

Karoline

Nej, ikke tørt og koldt. Men det er sandt,

et Afslag hented jeg, men det var holdt
i höfelig Form.

Karl

Det tænkte jeg da nok.

Karoline

Hvad tænkte De? Tænk De paa Veres - Stok!
Men det er underligt, hvordan De taler.
Bed Gud, man skulde tro, at det var Dem,
der kom som Fremmed til et fremmed Hjem
og saae sig skuffet.

Karl (stødt)

Ja, som De befaler,
jeg skal udtrykke mig med mere Smag.

Karoline

Om Smag er ikke Tale, ej en Smule,
men jeg forundres, jeg har aldrig hørt,
at man paa saadan Viis har Tale ført

om dem, man skylder mest; jeg kan ej
 skjule,
 det støder mig —

Emilie

Han mener det ej slet,
 det er en Vane, han ej let forlader.

Karoline

Men kan man ha' den Vane, slet og ret
 at tale uerbødig om sin Fader?

Karl

Jeg tror, De misforstaar —

Karoline (sikker)

Det gjør jeg ikke,
 nu just forstaar jeg, hvad jeg aned alt,
et Sted her maatte vere noget Galt,
 nu veed jeg, hvor den største Skyld maa
 ligge,

thi Deres Fader er en Gentleman.

Karl

Ja, det er sandt i Hovedsagen, men —

Emilie

Ti stille, Karl!

(til Karoline)

Nej, hvor Du er den Gamle,
med dit Talent at frede og at samle,
det er det samme, vi i Skolen kjendte.
Der Ingen var, der spøgede som Du,
men gik det over Stregen, strax Du skjændte,
og Du fik Ret, det samme gjør Du nu.
Men nu til Sagen, hvad var Faders Svar?

Karoline

Et Afslag ligt, skjøndt intet Nej det var.
Han svared: Her er Fest for Grundlovsdagen,
vi skulde med, der kom lidt Brööl i Sagen,

saa den Fornøjelse blev os spoleert.
 Den Ting maa De nu strax faa arrangeert.
 Kan De det skabe om, saa Vrøvelit svinder,
 saa Alle vil til Festen, Mand og Kvinder,
 saa der bli'er Liv og Lyst hos Store, Smaa,
 saa har De sejret og skal Pladsen faa.
 Saa gik han,

(til Karl)

hilste høfligt til Farvel,
 men slog ej Døren i med noget Smæld.

Emilie

Men saa er Sagen klappet jo og klar.
 Vi ta'r i Skoven; gjerne, hvorfor ikke?
 Og Karl, jeg læser det i dine Blikke,
 Du følger ogsaa, er det ej dit Svær?

Karoline

Men tror Du virkelig?

Emilie

Ja vist, som sagt,
vi har desuden jo en svoren Pagt.

Karl

Ja undskyld, Frøken, visselig jeg følger,
saa langt min Løster og De selv mig kalder,
men klar er Sagen ej. Endnu der dølger
sig Noget bagved Deres raske Skridt.

Karoline

Jeg fatter ikke, hvad det er.

Karl

Det falder
mig ikke let at tale ganske frit.
Men sig mig det, hvordan faldt De derpaa?
De ved dog, Verden er nu engang saa:
Gaar man fra Landevejen, før man tror det,
saa følger al Slags Sladder os i Sporet.

Fra Faders Side er det Hele Spøg,
 det er et Indfald, han har sat i Scene.
 Vi kan os meget let mod ham forene
 og i det mindste gjøre et Forsøg.

Rektoren er jo alt paa samme Side,
 og Moder kan vi let faa draget med,
 men Fader, tro De mig, vil blive vred;
 at overvindes kan han ikke lide.

Han vil betragte Dem - vist ej med Rette -
 ja, tilgiv mig mit Ord, som en - Kokette.

Karoline (rejser sig heftigt)

Det kan De ikke mene.

Emilie

Karl, hvor haardt!

Karl

Det er ej min Dom, saa vil Fader dømme,
 i Spøg han gaar saa langt, som De formaar,

men tages paa sit Ord -

Karoline (i stærk Bevægelse)

Laa maa jeg rømme.

Stor Nar jeg var, nu skeer der mig min Ret.

Emilie

Nej bliv, lad os dog overveje, prøve.

Karoline

O nej, jeg er jo lapset og koket,
 hvor tør jeg lenger i din Nærhed tøve?
 Jeg var et Barn, at jeg blot et Sekünd
 indbildte mig, at ikke al Slags Ondt,
 Bedrageri og Snedighed man søgte,
 naar Kvinder svarede, som Mænd de spögte.
 Det var ukvindelig og lapset gjort.

Emilie

Du bli'r saa heftig.

Karoline

Nytter det da stort
at være rolig nu?

Karl

De maa tilgive,
det var i Sandhed meget lidt min Agt
at saare Dem.

Karoline

De har slet intet sagt,
som ikke til mit eget Gavn skal blive.

(giver ham Haanden.)

Jeg skylder Dem min Tak, fordi De talte
et aabent Ord. Kun tydeligt det malte,
hvad for mig selv jeg stundom dultte,
naar Lunets Indfald altfor rask jeg fulgte.

(Vender sig med en hurtig Bevægelse til Emilie)

Sig mig, Emilie, er jeg koket?

Emilie (langsomt overvejende)

J Sandhed nej, hvis jeg forstaar det ret ;
hvis man med dette Ord betegner Kvinden,
der leger med sin Skjønhed som en Snare ;
hvis Aand har kun et Skin at aabenbare,
for der er intet Hjertedyb forinden.

Men - bruges det om den, der uforsagt
lidt Ungdomsmod, lidt Trods forsmaar at
skjule,
halv ubevidst i Tillid til sin Magt,
saa frygter jeg - maaskee-en lille Smule.

Karoline

Du aner selv kun lidt, hvor haardt Du traf,
dit Venskab vil jeg saare nødigt miste,
nu gaar jeg, men forøger først min Straf
og røber, hvad jeg gjemte til det Sidste.
Maaskee Du da vil dømme mindre slem.

Emilie

Jeg dömmet ikke.

Karoline

Dü har ikke glemt,
hvordan I har forkalet mig i Skolen.

Emilie

Ja, for Dü var saa glad, det var som Solen,
der skinte, naar Dü ret var müntert stemt.
Den Magt, Dü da besad, har Dü ej mistet,
da för Dü kom, den virked strax paa mig,
min gnavne Fornemhed af Vejen listed,
den kan ej trives ünder Tag med Dig.

Karoline (til Karl)

Der höier De, hvor hün har mig fordervet,
det gjorde Alle; der fik jeg erhvervet
en Frihed til at föolge Lunets Stemme,
en Vane, som det er saa svært at glemme.

(til Emilie)

Dü hörte til et rigt og gjæstfrit Hjem.
 For hver en Handling laa en Form tilrede,
 saa Dü behöved ej at famle, lede;
 ukaldet kom den, stilled selv sig frem.

Min lod forskjellig — Jeg kan Nogen höre —

(rækker Karl Haanden)

Farvel! og döm mig ikke alt for haardt!

(til Emilie)

Vil Dü mig först en Tur i Haven före
 og her tilbage, för jeg tager bort.
 Jeg om Tilgivelse din Far vil bede,
 jeg tager heller dog hans Spot end Brede!

(De gaa.)

Karl

(seer lidt i Tausshed efter dem, siger derpaa langsomt)

Hvor underlig troskyldig, frejdig vover

hinn dog at gi' sig hen! — i Smil — i Suk —
Koket? — Ja lidt, selv i sin Sorg derover,
men dog saa inderlig — uskyldig — smuk.

(gaar langsomt.)

11te Scene.

Konsulen. Rektoren

Konsul

Ja, Du har vundet, det er klart som Dagen.

Rektor

Har jeg? Nej tabt, saa meget, som jeg kan.
Jeg har i mine Dage ej seet Magen
til Lapsari — at træde op som Mand!

Konsul

Vidt fejlet, kjære Ven, netop som Kvinde.
Hun meldte sig som den, der har i Lunde
at kæmpe for en Ret. Det skal indrømmes,
vi Mandfolk er en overmodig Slægt.

Ott det var kjækt, derfor skal hün ej dömmes.
 Men det, hvorpaa jeg særlig lægger Vægt,
 er, om hün dner til det, hün dristig lover.

Rektor

Dü er en Frisentast i dette som i Alt.
 Hvad nu, om Dü har speküleret galt?
 Om Alle hün i Hast faar overtalt?

Konsül

Hvad saa? Jeg overmaade lidet vover.
 Hün blir i Huset, hvem har sagt hvor længe?

Rektor

Men om hün løber bort med dine Penge?

Konsül

Aa Passiar! Dü er forud indtagen.
 Hvor let forklarlig, jeg jo selv det var.
 Først troede jeg, hün reent ud var en Nar,
 men da med Klögt og Vid hün førte Sagen,

saa fandt jeg hende listig og forslagen ;
 ja, lige til det sidste Øjeblik
 jeg tilstaar, min Skarpsindighed slog Klik.
 Men da jeg saa alene optog Traaden
 og repeteerte hvert et Ord, der faldt,
 lidt efter lidt jeg saae igjennem Gaaden,
 indtil tilsidst — hün havde Ret i Alt.
 Det unge Menneske, det var en Spög,
 hün maatte have Mod til det Forsög,
 hvis virkelig hün tænkte paa at føre
 sin Sag igjennem ; maatte löbe an
 paa muligvis at træffe paa en Mand,
 der ikke vilde snakke blot, men höre.
 Afseet fra det, jeg tror, Vi selv vil finde,
 hün virkelig har Ret i Sagens Kjerne.
 Imaat Kjevleri og hüsligt Brööl at fjerne,
 det mægter ingen Mand, men vel en Kvinde.

Jeg tidt har tænkt, hvis Karl kom med
 en Brud
 med Vid og Takt, der ejed slig en Tøne,
 som smukt forstod at frede, samle, jevne,
 med varsom Haand at glatte Rynker ud,
 da blev der andet Liv paa denne Gaard.
 Hvem veed? Maaskee hün denne Kunst
 forstaar,
 og hün har Mod, er uden Inerperi.

Rektor

Ja, alt for meget hün.

Konsul

Det er ej sagt;
 hün er naturlig, derfor er hün fri.
 Den Tillidsfuldhed er der Ungdom i,
 den Ungdom har min Interesse vakt.

Rektor

Paa
 Dog et endnu, jeg be'er Dig, ^{give} ~~tag~~ Agt;
 tank lidt paa Karl, Du kunde Skabnen
 friste.

Hvis nu hans unge Hjerte —

Konsul

Th, for Pokker!

hvis han er ingen reent forbandet Klokker,
 hans Hjerteskorpe maa dog een Gang briste.

Rektor

Men hvis han ubesindig —

Konsul

Ubesindig? Han?

En Alvorsmand fra Taaen op til Esen!

J Skolemestre, ej jeg veed hvordan,
 opdrage os en Yngel tør og vissen.

Åk nej! han faar, det varer neppe lange,

först sin Examen, saa en Brüd med Penge.

Rektor

Det vil jeg haabe, at Examen —

Konsul

Nej !!!

En sliq Beregning i en Ynglings Hjerte
er Unatur. Examen eller ej!

Førelsket skal han være, lide Smerte,
skal piuste, stønne ved den Skjønnes Grumhed,
og saa begaa en ret førelsket Dümhed.

Ja, Dümhed, Uformüft jeg tilgi'r gjerne,
naar blot i Hjertet er en livsfrisk Kjerne.

Den Dümhed bli'r til Visdom dog tilsidst;
men Karl er klog, det er kun altfor vist.

Der har vi Fruen, — nej, hvor altereret!

12te Scene.

Rektoren. Konsulen. Fruen

Fruen (fra Haven)

Men Mand, hvad er her dog passeret?
 Hvor jeg har løbet, søgt Dig overalt -
 Rektoren har naturligvis fortalt -

Konsul

Ja frygteligt!

Fruen

Emilie forsvunden!
 Hun med en ukjend Mand er seet i Lunden.

Konsul

En Mand?

Fruen

I Damedragt.

Konsul

Har Du ham seet?

Fruen

Nej, skjøndt jeg trolig overalt har ledt,

men selv Rektoren —

Rektor

Løren var min Kilde.

Konsul

Saa var Du ganske uden Frygt for Mille.
En Dame, meget net og velopdragen,
er seet med hende, det er hele Sagen.
Hun søger Pladsen, som jeg tilbødte har.

Fruen

En Dame? Men et Menneske jeg troede —

Konsul

Men denne har nu sat sig i sit Ho'de,
hun er et Menneske, den lille Nar.
Maaskee hun ogsaa er, det maa hun vise.

Fruen

Gud staa os bi! Vi maa vor Lykke prise,
om ej en Tyv, en Morder — Rektor, tal!

Tror De, min Mand er rigtig ved Forstanden ?

Rektor

Jo, paa Forstanden er han ej saa gal,
men uforsigtig meer end nogen Anden.

Fruen

Tror De, han er en Kvinde ?

Konsul

Var ej bange !

Og hvis det er en Tyv, skal vi ham fange.
Til " De Fortabte " skal vi bunden sende ham,
saa faar Du Lov til at omvende ham.

Att Du faar Glæde af ham, tror jeg næsten,
men see nu selv, der bringer Mille Gjæsten.

Fruen (til Rektor)

Vil De forhøre ham, i Skole ta' ham,
saa gaar Forgyldningen vist lettest af ham.

13de Scene.

Rektoren . Konsulen . Fruen . Emilie . Karoline .

- lidt efter Karl.

Rektor (med Værdighed)

Der gaar et Sagn igjennem Oldtids Skrifter
om Kvinder, som ved krigerske Bedrifter,
ved trodsigt Mod -

Emilie (gaar forbi ham)

Tillad, jeg forestiller
Dem min Veninde, Frøken From.

Konsul (til Rektor)

Du spiller
den Rolle meget smukt; tillad dog, Kjære,
at jeg som Vært maa Værtens Byrder bære.
Velkommen, Frøken From! jeg ikke vidste,
at Venskabs Bænd Dem til min Vatter bændt.
See her min Hustru, Rektoren, min Orabant

og soorne Ungdomsven ; han paa det Sidste af Sommerferien i Skolestil sig over, han viste os jüst en af sine Prøver.

Karoline

Hr Konsul, De, min Frue, det er sandt, at Venskab mig til Deres Datter bandt fra Skolen alt; dog tør jeg ikke tage mod Deres Gæstfrihed, selv om jeg kunde.

Da jeg kom hid, jeg aned ingentunde, jeg her Familie traf. De vil behage at mindes, jeg har ej med mindste Tanke forsøgt paa Gæstfrihedens Dør at banke. Tilfældet mig til en Veninde førte.

Konsul

I Sandhed, efter hvad jeg saae og hørte, De trangte saare lidt til Hjælp af Mille.

Karoline

Att söge Pladsen var kün det, jeg vilde.

Konsül.

Og derom kom vi til et Resultat.

De har vel gründig taget Sagen fat?

Hvorvidt er De med Deres Arbejd kommen?

Emilie, seer jeg, har De jo i kommen.

Emilie

Ja, jeg er villig strax til Skoos at fare,
og næsten tror jeg, jeg for Karl tør svare.

Konsül

Nej see, det er alt store Ting. Din Broder
har alt med Fröknen talt?

Früen

Og jeg vil med.

(Afsides.)

De künde ellers komme net afsted,

ifald de Friscentaster —

Konsül

Herligt, Moder!

(til Karoline)

De har Opgaven löst.

Karoline

Tilfældets Magt

har af sig selv til en Slags Lösning bragt.

Jeg har nu blot en Bön, för bort jeg gaar.

Konsül

De gaar, da Alt nu byder Dem at blive ?

Karoline

Jeg beder bönligst, at De vil tilgive,
at jeg nu gaar.

Konsül

Hvorledes ? Jeg forstaar
ej rigtig. Vil De trække Dem tilbage ?

(Karl kommer og lytter i Spænding til det Følgende.)

Karoline

Min Tillid svigter mig; jeg skal ej klage,
om De mig dømmes strengt, jeg Uret handled.

Konsul

Endnu jeg staar som falden ned fra Skyen.
Hvor seltsomt i en Fart De er forvandlet!

Rektor (afsides til Konsul)

Nu er det galt — det er en Laps fra Byen,
saa vinder Du vort Væddemaal.

Konsul

Maaskee.

Dog vent et Øjeblik, lad os først see,
om det er hendes Alvor.

Fruen (afsides)

Jo, det stemmer,
jeg har dog Nøglerne til mine Gjemmer.

Karoline

Til Forsvar har jeg intet Ord at sige ;
 tilgiv mig Alle her, som kan og vil .
 Jeg lod Fornuften for et Indfald vige ,
 og seer, jeg spiller kun et daarligt Spil .

Emilie

Du seer jo, Fader er ej vred, jeg tror,
 at, om Du blev —

Karoline

Jeg vil, jeg tør det ej,
 Farvel!

Emilie

Saa kom, jeg følger Dig paa Vej.

(Da Alle staa taense.)

Men Fader, Moder, sig et venligt Ord.

Konsul

Jeg vilde gjerne, men formaar det ikke ,

den Udgang overrasker mig komplet.
 Som nu det stiller sig for mine Blikke,
 saa har De taget Sagen loolig let.
 Har De paa min Bekostning godt Dem
 moeret,
 men flygter bort, saamart De ta's paa Ordet,
 saa kalder jeg den Adfærd for — koket.

Emilie

Men Fader dog —

Konsul

Jeg veed ej andet Ord.

Karl

(der hidtil har holdt sig i Baggrunden, træder frem)
 Tilgids ham, Frøken, ej saa haardt jeg tror,
 han mener, som han taler.

Konsul (forbavset)

Hvad behager!

Jeg tror, at den Skinbarlige Dig plager,
 hvor falder det Dig ind.^a

Karoline

I Himlens Navn!

Lad mig blot gaa:

Konsul

De er jo frank og fri,
 jeg haaber, vi forvinde Deres Lavn,

(til Karl)

og Vi skal ikke blande Dig deri,
 jeg veed nok, hvad jeg gjør.

Karl

Min Fröken, vent

et Gjeblik, De skal ej blive sendt
 saa üblidt fra mit Hjem.

(til Konsulen, bönligt)

Jeg be'er Dig tage

det Ord, der saared, tag det Ord tilbage.

Konsul

Jeg tror, at Du er bleven reent forrykt.

Karl

Det er jeg ej. Jeg veed, Du aldrig før
har kunnet jage Nogen fra din Dør
irridderlig —

(til Karoline)

Nej, var De uden Frygt! —

En Kvinde mindst!

Konsul

Jeg vil ej Nogen jage,
men mindre holde — mod sin Lyst — tilbage.

Karoline (træder imellem dem)

O, var ej vred, fordi jeg maa gaa bort,
men ~~hør mig, medens jeg fortæller kort~~
~~blot saa hvad~~
det lidet, mig i mine Dage handle,
men ~~hør mig~~ og ~~hør mig~~ i for
naar

ii6. En Moders ðnne Blik jeg aldrig saae
men spindt min Faders Haar ~~og~~ i skien
og vandt jeg blot et venligt, skaansomt Blik,
en mild Bedømmelse, o ja, da fik ^{var smaa}
jeg jo det Højeste, jeg kunde vente.
En Moders Øje jeg ret aldrig saae,
og Løskende — de døde ganske smaa,
min Fader ene stod med mig tilbage.
Af Kjerlighed jeg lidet var forladt,
for min Skyld — jeg jo var hans bedste Skat —
han stred i Nætter, og han sled i Dage.

Blandt rige Børn paa Skolebank jeg sad,
jeg var saa lykkelig, jeg var saa glad
i Skolen og vist ikke mindre hjemme.
Veninder spendte om mig deres Garn,
ja vistnok var jeg et forkalet Barn,
det skulde tidlig nok jeg selv fornemme.
Thi der kom Sygdom, og med den kom Nød,
det blev min lod at kæmpe for mit Brød,

det var mig ofte saare tungt at stride.
 Jeg frygted ikke Arbejd, haardt og strengt,
 men altfor ofte fandt jeg Døren stengt
 for Hænder, der var altfor smaa og hvide.

Aviserne jeg hver Dag gennemgik,
 da faldt idag tilfældigvis mit Blik
 netop paa det, som De i Bladet søgte;
 bag Stilen saae jeg en godmodig Skjemt,
 da vaagnede en Lyst, jeg troede glemmt,
 med dristig Spøg at møde den, som spøgte.

Jeg tænkte: Om Du vover et Forsøg
 og frejdig svarer ham paa Spøg med Spøg?
 Hvo Tøt det vover, heller Tøt det vinder.

Forgjæves! Og jeg gaar nu, som jeg kom,
 jeg glemte, der er ingen skaansom Dom,
 naar uforsigtig teer sig unge Kvinder.

Oplivet af en Morgenvandrings Bad

jeg kom halv bange, halv dog var jeg glad,
og meget nær jeg flygtet var tilbage.

Uventet da Emilie for mig stod,
med Barndoms Minder vaagned Barndoms
Mod,

saa lod jeg dristig mig i Kredsen drage.

Det er min Lynd. En Følelse dog boer
dybt i mit Bryst, saa et uskaansomt Ord
var nok, at vakke al min Angst til Live.

Letsindig var jeg, maa det være glemmt?

Jeg meente det i Sandhed ikke slemt;
jeg be'er Dem bønligt, vil De mig tilgive!

(Under denne Monolog saa vel som under det
nærmest følgende sees Konsulen skarpt at
iagttage Karl. Hans Kilde og Heftighed i
det Følgende er forstilt.)

Emilie

O Fader, om Du vil, for min Skyld blot,
sig dog et venligt Ord.

Fruen

Jeg tænker paa,
vi vil for denne Gang vist la' det gaa,
for sandt at sige blev mit Gje vaadt.

Karl

Men, Fader, tal, et Ord Du hende skylder.

Konsul (kold)

Jeg seer ej gjerne, mine Børn mig minder
om mine Pligter. Mange tusind Kvinder
med den Slags Klagemaal al Verden fylder;
hvad der af Sandt og Usandt bli'r fortalt,
man skjelner ej —

Karl (i voldsom Bevægelse)

Nej, dette er for galt!

Karoline

Farvel! (vil gaa)

Karl

(griber om hendes Haandled og holder hende tilbage)

Nej, bliv! Nu maa De ikke gaa!

(til Konsulen)

Nu skal Du høre mig. Ja, meget nødig
 jeg nogensinde var Dig uerbødig,
 men her er intet Valg, jeg skal, jeg maa.
 Sæt, hun har fejlet, sæt, hun fejled stort,
 Du har ej Ret at krænke og at saare.
 Og den, der trygler Dig med Bøn og Taare,
 at støde ~~hende~~ bort, det er umandig gjort.
 — Tilgiv min Heflighed, — var jeg Dig værdig,
 hvis her jeg taug?

Konsul (rolig)

Nu er Du sagtens færdig?

(til Rektor)

Hvad siger Du?

Rektor

Hvis ej Du var saa bister,
 jeg vilde kalde Dig for en Filister.
 Og nu for første Gang det klart mig staar,
 i Grunden ligner han Dig paa et Haar.

Konsul

Ret saa! Det mangled kun!

(Til Karl, idet han drager et dybt Suk,
som en, der lettes for en tung Byrde.)

Giv mig din Haand!

Guds Vød! hvor blev Du varm; saa brast det
 Baand,

med Grø jeg troede om dit Hjerte lagt.

Jeg Dümrian! som søgte i Avisen

den Ungdomsild, som slumred under Isen

her hos min egen Søn.

(til Karoline)

Og De, mit Barn,
tro ej, jeg er saa hjertelöst et Skarn.
Min Vrede var ej slet saa ilde meent.
Hvert Ord, der saared Dem, jeg fuldt og
reent
vil slette ud, nu be'er jeg Dem at blive,
nu er det mig, som beder Dem tilgive.
Slut Fred med os, nu hører De os til —
Og nu til Fæst! Ræk Haanden op, hvo vil!

(De række Alle Hænderne i Vejret indtagen

Karoline.)

Men De skal med, jeg skal jo holde Tale,
hvor tror De, jeg kan tale uden Dem?
For nu er De min Tæxt, jeg Dem vil male,
som Ungdoms Geniüs jeg Dem stiller frem.

Saa skrifter jeg en Lynd, vi tidt begik,
 vi Gamle, naar vor Tid vi rask bedømte,
 en Ungdomsform stod altid for vort Blik,
 den Form, hvori vor egen Ungdom drømte.
 Vi kan begaa den Fejl, jeg tilstaar aaben,
 men derfor vil jeg ikke strække Naaben.
 Der er en Ungdom, som sit Banner svigter,
 den vil jeg holde stramt til sine Pligter.
 Om Ungdom vil jeg tale, Haab og Mod,
 om Kjerlighed og Tro, som aldrig rokkes.
 Blandt Mængden, som om Talerstolen flokkes,
 mit Blik vil søge Dem — naa, Spøg til Side!
 Følg med, saa tror jeg, De os godt kan lide.

Karoline

Jeg kan ej bringe Dem saa varmt, jeg vilde,
 min Tak for hvert et venligt Ord, De talte.
 Jeg frygter alt for meget, at forspilde

det smukke Billede, saa varmt De malte.
 Jeg gaar nu bort, saa let i Sind, saa glad,
 det er det bedste, nu vi skilles ad.

Konsul

Vi vil ej tvinge Dem, De har vist Ret.

Rektor (til Konsul)

Nu tror jeg, jeg har vundet.

Konsul

Ja komplet.

Karl

(har under de sidste Repliker nærmet sig Karo-
line; de staa lidt fjernede fra de Andre.
Nærmest ved Karoline staaer Rektoren, der
betragter Karolines Hat.)

Jeg frygter meget, jeg har Sorg Dem bragt.
 Lad dog ej mine Ord Dem fra os skramme.
 Jeg be'er Dem, glem hvert Ord, som jeg har sagt.

Karoline

Nej, det var ikke smukt af mig at glemme
Oprigtighedens djarve, varme Stemme.

Rektor

Jeg staar og observerer Deres Hat.

Karoline

(vender sig forskrækket, tager Hatten af og seer
paa den)

Min Hat!

Rektor

Nej, sat den helst paa Deres Ho'de.
De kjender Hoven, det maa jeg formode.

Karoline

En Lov om Hatte?

Rektor

En Naturlov findes,
hvorved Person ^{med} ~~og~~ Hatten ~~de~~ sammenbindes

til en uløselig, fortryllet Enhed.

Jeg aldrig før har seet den i dens Reenhed.

~~Den Lov maa De bestemt ha' anet blot,~~
 men de maa vist ha' kjendt den Lov saa smaat
 for Hatten klær Dem saa forbandet godt.

Karoline

Ja, een hoo kjender jeg, den lyder saa,
 den billigste jeg kjøber, jeg kan faa.

Rektor

Markværdigt nok!

(betragter sin Hat)

Konsul (til Karoline)

Til Deres Faders Ør

vi maa vel kjøre Dem?

Karoline

Ja gjerne.

Rektor

Hør!

Konsül

Og nu til Skoven ud! Til Folkefest!

Emilie

Snart kommer jeg og henter Dig som Gæst.

Konsül

Og kommer De, den bedste Vin skal springe,
og saa skal Fløjter, Violiner klinge.

Karoline (til Publikum)

Mit Hjerte banked, da jeg kom herhen.
Jeg gaar, men vil De see mig her igjen,
med Glæde jeg tilbage til Dem kommer.
Men loo saa, De vil være rigtig god,
thi ellers taber jeg bestemt mit Mod,
naar jeg staar lige overfor min Dommer.

Skjæmt jeg bekjender, at jeg næppe fatter,
hvor jeg saa mig en Gudhed kan forkynde,
jeg takker Dem af al mit Hjertes Fyldte,
Og - hvis De ønskedet - jeg kommer atter.

Section 1

Section 1. The first part of the document is...

Section 2

Section 2. The second part of the document is...

Section 3

Section 3. The third part of the document is...

Section 4

Section 4. The fourth part of the document is...

Section 5

Section 5. The fifth part of the document is...

Section 6

Section 6. The sixth part of the document is...

Section 7

Section 7. The seventh part of the document is...

Section 8

Section 8. The eighth part of the document is...

Section 9

Section 9. The ninth part of the document is...

